

Dorpsraad Wijk aan Zee

Wijk aan Zee, 9 oktober 2022

Verklaring van de Dorpsraad nav afgewezen beroep uitbreiding Warmbandwalserij

Aanleiding: Uitspraak Raad van State in zaak 202201174/1/R4 op 21 september 2022

De Raad van State heeft geoordeeld dat de nieuwe vergunning van Tata Steel voor de uit te breiden warmbandwalserij eerder dit jaar ten onrechte is geannuleerd. De Dorpsraad had gevraagd deze vergunning in ieder geval te voorzien van betere waarborgen voor gezondheid en milieu. De rechtbank in Haarlem had hiervoor eerder geen ruimte gezien. De Raad van State zag dit evenmin. Dat er strengere normen in Brussel klaarliggen, doet er voor de rechterlijke macht niet toe.

De Dorpsraad betreurt de uitspraak, maar stelt tegelijkertijd vast dat de procesgang en de uitspraak helder laten zien waaraan het schort. Laat duidelijk zijn: we leven in een rechtstaat en gelukkig een hele goede. De rol van de rechter is evenwel beperkt. De rechtsorganen kijken uitsluitend naar de bestaande wet en regelgeving en toetsen in hoeverre daar in ons geval de overheid (de Omgevingsdienst) aan de bestaande regels heeft voldaan.

Als de bestaande wetten en verordeningen niet voldoen, komt het aan op plichtsbesef, inzet, verantwoordelijkheidsgevoel en fatsoen van de betrokken partijen. Daaraan blijkt een dramatisch tekort te zijn in de IJmond.

In Brussel liggen actuele afspraken voor de staalindustrie klaar. Daar moet alleen door de Europese Commissie nog een klap op worden gegeven de komende maanden. Voor de warmbandwalserij betekent dit onder andere meer metingen om excessen tegen te gaan. Alle betrokkenen weten dit; ook Tata Steel. Het bedrijf heeft de afgelopen jaren namelijk zelf meegepraat over deze normen. Maar zolang ze nog geen wet of voorschrift zijn, doen ze voor de Raad van State niet ter zake. Voor de IJmond betekent de uitspraak dat het staalbedrijf bij de vernieuwde warmband zich nu kan beroepen op technische eisen die meer dan tien jaar achterhaald zijn.

Een maatschappelijk verantwoordelijk bedrijf stelt zichzelf dwingend tot opgaaf niet te vervuilen en geen overlast te veroorzaken buiten het eigen terrein. Tata Steel heeft in de rechtbank zijn uiterste best gedaan – inclusief met leugens – om de vergunning voor zichzelf zo ruim mogelijk te houden. Ook als het gaat om lawaai, kwalijke uitstoot en de vrijheid om de staalproductie op te voeren.

In deze zaak werd ook pijnlijk duidelijk dat de Omgevingsdienst met twee stemmen spreekt. Tegenover de Dorpsraad had de Omgevingsdienst gezegd zelf niet in beroep te gaan omdat ook zij van mening was dat - met uitzicht op de nieuwe normen - een betere vergunning voor de omgeving mogelijk was. In de rechtbank bleek daar niets van. De dienst bepleitte daar feitelijk het gelijk van het staalbedrijf. Zij minimaliseerde voortdurend de overlast voor de omgeving en deed haar best een scherpere vergunning als niet echt nodig weg te zetten.

Wat ook opnieuw duidelijk werd, is dat alle onderzoeken van het RIVM en de GGD niet ter zake doen in een rechtbank. Dat komt omdat de oude Omgevingsvergunning voor Tata Steel enorm veel vervuiling en overlast toelaat. Dat zijn normen van vijftien jaar geleden en met de kennis van nu veel te ruim want schadelijke voor de gezondheid; daarover is iedereen het eens.

De Omgevingsdienst heeft uiteraard de kennis en de mogelijkheden deze vergunning te vervangen, maar doet dit steevast niet. Ze geeft er de voorkeur aan wijzigingen en uitbreidingen op het Tata-terrein eraan vast te plakken in plaats van de vergunning in zijn geheel te herzien.

Tata Steel neemt de ruimte die het krijgt. Vergunde vervuiling is gratis, redeneert men daar. We constateren dat deze insteek - vervuilen omdat afvangen duurder is - helaas een bepalende factor in het bedrijfsmodel en in de bedrijfscultuur blijft. Het meest in het oog springend is dat bij de lekkende cokesfabrieken: tonnen aan dwangsommen betalen is goedkoper dan een filter aanleggen dus blijft het zo. Maatschappelijke druk helpt – zie Roadmap Plus - maar is bij lange na niet genoeg. Zolang vervuilen gratis blijft, verandert dit bedrijfsmodel niet. Politieke en bestuurlijke druk zijn nodig.

En nog een geleerde les in deze rechtszaak: de Dorpsraad moet noodgedwongen partners zoeken voor rechtszaken. De Dorpsraad bestaat uit gewone burgers en is onvoldoende juridisch onderlegd om tegenspel op niveau te bieden aan de batterij juristen en experts dat Tata en de Omgevingsdienst in stelling brengt.

Wij geven de moed echter geenszins op. De Dorpsraad zal met de nu geleerde lessen in gedachten haar best blijven doen voor een gezonde leefomgeving.